

NOTITIE STANDPLAATSEN LEIDEN 2020

Datum: 1-11-2020

Auteur: Karst Doevendans

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding

Inhoud

Inhoudsopgave	2
Hoofdstuk 1 Inleiding	2
Hoofdstuk 1 Inleiding	4
Algemeen	4
Aanleiding en doel nieuw beleid	4
Doelstellingen	5
Versterken lokale economie en voorzieningenniveau	5
Bijdrage aan woon- en leefklimaat	5
Eenduidige en transparante regels	5
Definities Standplaatsen	6
Vaste standplaatsen	6
Seizoensgebonden standplaatsen	6
Tijdelijke (incidentele) standplaatsen	6
Incidentele standplaatsen tijdens een evenement	6
Hoofdstuk 2 Ontwikkeling	7
Ontwikkelingen in de stad	7
Ontwikkeling in de markt	7
Verwijderde en gewijzigde locaties	9
Vaste standplaatsen	9
Seizoensgebonden standplaatsen	10
Tijdelijke standplaatsen	10
Toegevoegde locaties	11
Herbruikbare drinkbekers	11
Hoofdstuk 3 Juridisch kader	12
Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Leiden 2020 (APV)	12
Weigeringsgronden op basis van de APV	12

Nadere uitwerking weigeringsgronden.....	13
Intrekkings- en wijzigingsgronden.....	16
Nadere uitwerking intrekkings- en wijzigingsgronden	16
Overige regelgeving	17
Standplaatsen op particulier terrein	21

Hoofdstuk 1 Inleiding

Algemeen

Het te koop aanbieden van goederen als vis, snacks, bloemen, oliebollen, kerstbomen, etc. vanaf een vaste (of seizoens-) standplaats in de openbare ruimte, is in de meeste gemeenten in Nederland een niet meer weg te denken activiteit. Het is een vast onderdeel van het straatbeeld dat de stad verlevendigt en voorziet in een behoefte van de consument. Zonder al te hoge investeringen en zware verplichtingen kan aan de gemeente een vergunning worden gevraagd voor het innemen van een standplaats en het drijven van een onderneming in de openbare ruimte. De gemeente stelt de voorwaarden vast voor deze vorm van ambulante handel en stelt, wanneer de gevraagde locatie aan alle criteria voldoet, deze tegen een vergoeding beschikbaar. De gemeentelijke tussenkomst is noodzakelijk, want een standplaats kan overlast veroorzaken, onveilig verkeersgedrag veroorzaken of het straatbeeld ontsieren. Ook kan een standplaats soms het lokale voorzieningenniveau aantasten. Onder meer dit gegeven noodzaakt tot een standplaatsenbeleid dat tot doel heeft aan te geven hoe op gereguleerde wijze gebruik kan worden gemaakt van de openbare ruimte door standplaatshouders.

Aanleiding en doel nieuw beleid

Sinds 2011 heeft het college van burgemeester en wethouders van Leiden het standplaatsenbeleid vervat in de Notitie Standplaatsen. Het hebben van dit standplaatsenplan heeft geleid tot meer transparantie voor de aanvrager met betrekking tot de beschikbare standplaatsen en de locaties hiervan en ook met betrekking tot de eisen waaraan hij moet voldoen. De regels zoals in 2011 vastgesteld, werken al jaren naar behoren en zowel vanuit de ondernemers als vanuit de gemeente is niet de wens om op dat deel (grote) wijzigingen door te voeren. Echter, sinds het vaststellen zijn er vele ontwikkelingen in de stad geweest en was deze nota wel toe aan herziening.

Deze Notitie Standplaatsen heeft tot doel een zo volledig mogelijke beschrijving te geven van het standplaatsenbeleid in de gemeente Leiden, ter uitwerking van de relevante bepalingen uit de Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Leiden 2020 (APV). Hiermee en met de juridische uitwerking van deze overwegingen in de naast dit document vastgesteld Beleidsregel Standplaatsen Leiden 2020 geeft het college de ondernemers duidelijkheid over hun mogelijkheden en positie. Daarnaast geeft het de kaders aan waarbinnen de vergunningverlening plaatsvindt en scheppen deze documenten duidelijkheid voor het handhaven van de regelgeving.

Doelstellingen

Versterken lokale economie en voorzieningenniveau

Doelstelling van deze nieuwe beleidsregel voor standplaatsen is in eerste plaats een bijdrage leveren aan het versterken van de lokale economie en van het voorzieningenniveau voor de Leidse consument. Standplaatsen zorgen in veel gevallen voor een aanvulling of ondersteuning op het bestaande winkelaanbod, denk aan een snack-, vis- of bloemenkraam (bij een winkelcentrum) of het voorziet in een behoefte in een bepaald seizoen zoals de oliebollenkramen. Om winkelleegstand tegen te gaan, is een goede afstemming met overige aanwezige voorzieningen zoals winkels hierbij van belang. De behoefte aan de beoogde ontwikkeling van nieuwe standplaatsen dient, met het oog op het voorkomen van structurele winkelleegstand, te worden afgewogen tegen het bestaande aanbod. Uit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening moet dit niet tot een zodanige winkelleegstand tot gevolg hebben wat tot een onaanvaardbare situatie leidt.

Bijdrage aan woon- en leefklimaat

Een tweede doelstelling is om te zorgen voor een aantrekkelijk en levendig straatbeeld. Een standplaats kan daarin een belangrijke functie hebben: het zorgt voor levendigheid en gezelligheid op straat en is een ontmoetingsplek voor bewoners en bezoekers. Veel bestaande kramen staan er al tientallen jaren en beschikken over een grote en vaste klantenkring. Wij realiseren ons wel dat standplaatsen ook kunnen zorgen voor overlast voor omwonenden (zoals geur, geluid en ruimtebeslag). Bij het verlenen van vergunningen besteden we daarom veel aandacht aan de bescherming van het uiterlijk aanzien en een goede ruimtelijke en (verkeers-) veilige inpassing in de omgeving.

Eenduidige en transparante regels

Laatste doelstelling van dit nieuwe standplaatsenbeleid is dat we willen voldoen aan de huidige wet- en regelgeving zoals de Europese Dienstenrichtlijn, de Dienstenwet, nationale rechtsregels, beleid en jurisprudentie. Dit nieuwe beleid moet zorgen voor meer algemene en duidelijke regels zodat (potentiële) standplaatshouders, vergunningverleners en handhavers allen weten wat de kaders zijn.

Definitie Standplaatsen

Onder het innemen van een standplaats wordt verstaan: het vanaf een vaste plaats op een openbare en in de openlucht gelegen plaats te koop aanbieden, verkopen of afleveren van goederen of het anderszins aanbieden van goederen en diensten, gebruikmakend van fysieke middelen, zoals een kraam, een wagen of een tafel. Onder standplaats wordt niet verstaan: een vaste plaats op een jaarmarkt of markt of een vaste plaats op een evenement.

Vaste standplaatsen

Dit zijn standplaatsen die gedurende een of meerdere dagen per week gedurende het gehele jaar op een bepaalde locatie worden ingenomen, zoals een viskraam of een snackwagen. De standplaatshouder bouwt elke dag zijn standplaats weer op en weer af.

Seizoensgebonden standplaatsen

Dit zijn standplaatsen die voor een bepaalde periode worden uitgegeven. Te denken valt aan standplaatsen met beperkte afmetingen voor de verkoop van ijs, hotdogs, limonade, haring, kortom producten die eerder in de zomer verkocht worden. De verkoopinrichting heeft een open uitstraling met attractiviteitswaarde. Uitzondering hierop vormt de jaarlijkse verkoop van oliebollen en kerstbomen. Het unieke karakter en de korte plaatsingsduur maken grotere afmetingen van de verkoopinrichting gerechtvaardigd.

Tijdelijke (incidentele) standplaatsen

Dit betreft standplaatsen die voor een korte periode (meestal 1 dag) worden ingenomen. Op deze standplaats is het niet toegestaan waren of diensten aan te bieden of producten uit te delen in het kader van promotiecampagnes, het zogenaamde samplen.

Incidentele standplaatsen tijdens een evenement

Bij diverse (stadsbrede) evenementen komt het voor dat er aan horecagelegenheden een ontheffing op basis van artikel 35 Drank en horecawet. Dit zijn ontheffingen voor het hebben van een buitentap voor de duur van een evenement. Deze buitentaps staan over het algemeen op de openbare weg voor de betreffende horecagelegenheid. Zij nemen daardoor een deel van de openbare ruimte in en om die reden dient er voor deze locaties een vergunning voor het gebruik van de openbare ruimte te worden verleend. Het meest logische instrument is een vergunning voor een (incidentele) standplaats. Omdat de locaties van deze buitentaps vaak verschillen is het niet wenselijk om hiervoor vaste locaties aan te wijzen zoals we wel doen voor andere tijdelijke standplaatsen.

Hoofdstuk 2 Ontwikkeling

Ontwikkelingen in de stad

Leiden ontwikkelde zich de afgelopen jaren in rap tempo. Zowel op economisch als toeristisch gebied gaat het Leiden voor de wind. Dit heeft zich vertaald in meer bezoekers aan de stad, aan een groei van het aantal hotelovernachtingen en meer bestedingen in het algemeen. Om dit te bewerkstelligen heeft Leiden de afgelopen jaren een impuls gegeven aan de openbare ruimte in de stad en blijft dit doen. Zo zijn de Haarlemmerstraat en de Breestraat opgeknapt en is het Aalmarkt project gereedgekomen. Dit heeft een gevolg voor hoe de stad eruitziet en hoe hij beleefd wordt. Maar het geeft ook een toenemende druk op de openbare ruimte; toenemende parkeerdruk, verkeersdruk en de intensivering van voetgangersstromen hebben een gevolg voor beleving en het gebruik van de openbare ruimte.

Daarom wordt ook hard gewerkt aan de bereikbaarheid van de stad. Dit gebeurt door het bouwen van parkeergarages aan de Lammermarkt en de Garenmarkt en door het uitvoeren van de Centrumroute. Deze werkzaamheden hebben een gevolg voor zowel de inrichting als het uiterlijk van de openbare ruimte.

In de nabije toekomst wordt verder gewerkt aan de inrichting van het stationsgebied en omgeving. Daar wordt nu nog volop gebouwd aan De Lorentz en andere bouwontwikkelingen zoals De Geus staan daar op stapel. De openbare ruimte daarom heen zal in de komende jaren veranderen.

Al het voorgaande heeft een gevolg voor bestaande en toekomstige standplaatsen. Bij de uitvoering van projecten is het noodzakelijk standplaatsen te verplaatsen of soms helemaal te verwijderen. Ook is het op plekken duidelijk dat voor een standplaats in de toekomst geen plaats meer is. Voor die locatie is of wordt bepaald dat deze na het stoppen van de huidige ondernemer komt te vervallen. Een desbetreffende locatie noemen we een uitsterflocatie. Dit geldt op dit moment voor het Stationsplein waar momenteel een loempiakar een standplaats inneemt.

Ontwikkeling in de markt

In algemene zin is het uitbaten van een standplaats nog altijd een toevoeging op het winkel- en marktaanbod en zijn ze van toegevoegde waarde voor de consument en bezoeker. We zien vooral een stevige positie van de traditionele oliebollen-, loempia- en viskramen. Daarnaast is er een incidentele ontwikkeling van het aanbod in met name etens- of drinkwaren. Van een aanbod van andere producten of diensten is eigenlijk geen sprake.

De sector waarin we een teruggang zien is in de verkoop van kerstbomen via een standplaats en andere seizoensgebonden verkopen zoals ijs en zacht fruit. Voor de kerstbomenverkoop is die ontwikkeling eenvoudig te duiden door het groeiend aanbod van (goedkope) kerstbomen bij doe-het-zelfzaken, tuincentra en woonwinkelhuisen. Dit zorgt ervoor dat er minder vergunningen voor kerstbomenverkoop worden aangevraagd en dat het gebruik van die plekken in met name de wijken buiten het centrum terugloopt. Voor de overige teruggang in animo voor het uitbaten van een standplaats is niet eenduidig te verklaren. Dit kan deels zijn gelegen in de locatie, deels in een veranderd kooppatroon van de consument of een combinatie van deze of andere factoren. Standplaatsen waar al meerdere jaren geen animo voor is, zullen worden verwijderd uit de locatielijst.

De jaarlijkse oliebollenverkoop is een onderdeel van het aanbod van standplaatsen dat al jaren stabiel is. In 2014 heeft de raad de motie M140097/16 Rol de rode loper voor de oliebollenverkoper 2 aangenomen. Naar aanleiding hiervan hebben wij gekeken of er bij oliebollenverkopers en in de markt structureel behoefte is voor het uitbreiden van het aantal locaties en de periode waarin verkocht wordt. De conclusie is dat dat animo er niet is. Voor het uitbreiden van de periode is geen animo. Dit is gelegen in het feit dat de oliebollenkramen vaak worden uitgebaat door ondernemers die in de rest van het jaar op kermis staan. De periode waarin oliebollen worden verkocht, is een periode waar er geen kermis zijn in het land. Deze periode is in het gehele land nagenoeg gelijk met de periode die in Leiden wordt gehanteerd. Voor een extra locatie is wellicht wel enige animo. Echter daar zien we hetzelfde probleem als met de wens voor nieuwe vaste standplaatslocaties. Dit zijn vaak zeer centraal gelegen locaties waarbij geldt dat die al een andere bestemming hebben of waar het gelet op de loop- en verkeersstromen of het aanzicht van de stad niet verantwoord is om een standplaats toe te voegen. Motie M140097/16 kan dan ook niet worden uitgevoerd.

Incidenteel zien we verder dat bij sommige wijkwinkelcentra het animo voor het uitbaten van een standplaats terugloopt. Daar staat tegenover dat er bij andere wijkwinkelcentra juist weer een toenemende vraag is. Dit is bijvoorbeeld het geval op het Bevrijdingsplein waar zowel vanuit ambulante handelaren als vanuit de ondernemers in de directe omgeving de wens is uitgesproken voor het toevoegen van een standplaats. Ook worden winkelcentra opgeknapt, heringericht of wordt juist de omgeving van winkelcentra aangepakt. Ook dit kan wijzigen in locaties tot gevolg hebben. Een recent voorbeeld hiervan is het Kooiplein. Bij winkelcentrum het Diamantplein vindt op dit moment de voorbereiding van een dergelijke transformatie plaats. Dit kan tot gevolg hebben dat standplaatsen verplaatst moeten worden of in een enkel geval moet komen te vervallen. In dergelijke gevallen wordt altijd met de ondernemer gezocht naar ofwel alternatieve locaties ofwel naar andere passende

alternatieven, zoals het onderbrengen van onderneming in of bij het winkelcentrum. Indien dit ertoe leidt dat het wenselijk is om een of meerdere standplaatsen toe te voegen aan of af te halen van het areaal dan kan dat middels een collegebesluit. Het college kan op grond van artikel 2, tweede lid van de beleidsregel op aanvraag of op eigen initiatief standplaatsen toevoegen.

Dit alles leidt tot een aantal wijzigingen in de beschikbare locaties voor standplaats in het standplaatsenplan van 2020 ten opzichte van dat van 2011. Deze wijzigingen zijn hieronder schematisch weergegeven. Bij de verplaatsingen op grond van een project is het project genoemd. Dit betreft projecten die reeds zijn afgerond, zoals project Lammermarktgarage. Maar ook lopende (deel)projecten zoals de Centrumroute en project Garenmarktgarage. Locaties en projecten waarvan de (termijn van) uitvoering nog onvoldoende zeker zijn, zijn niet opgenomen in dit schema en zullen in een volgende wijziging worden meegenomen.

Verwijderde en gewijzigde locaties

Vaste standplaatsen

Locatie	Actie	Toelichting
Lammenschansweg / Zeemanlaan / vd Waalsplein	Verwijderd	In onbruik geraakt; na laatste gebruiker geen nieuwe animo voor
Bevrijdingsplein 1	Verwijderd	Na bezwaren uit de buurt na aanleg nooit
Bevrijdingsplein 2	Verwijderd	Na bezwaren uit de buurt na aanleg nooit
Brahmslaan/ Kennedylaan 2	Verwijderd	Door herinrichting van de winkelomgeving is deze plek in onbruik geraakt
Stevensbloem/ Ina Boudier Bakkerplein	Verwijderd	Door herinrichting van de winkelomgeving is deze plek in onbruik geraakt
Molenwerf/ Lammermarkt	Verwijderd	Project Lammermarktgarage
Kagerstraat/ Eijmerspoelstraat	Verwijderd	Verwijderd voor een bouwontwikkeling
Kooiplein/Surinamestraat	Verwijderd	Herinrichtingsproject Kooiplein. Mogelijk in de toekomst een nieuwe locatie aanwijzen.
Haarlemmerstraat/ Pelikaanstraat	Verplaatst	Project Centrumroute
Haarlemmerstraat/ Donkersteeg	Verplaatst	Project herinrichting Haarlemmerstraat
Haarlemmerstraat	Verwijderd	Betrof een uitsterflocatie op basis van het vorige standplaatsenplan
Garenmarkt/ Levendaal	Verplaatst	Project Garenmarktgarage

Seizoensgebonden standplaatsen

Locatie	Actie	Toelichting
Vijf Meiplein / Montgomerystraat	Verwijderd	Kerstbomenplek; geen animo voor deze plek
Brahmslaan/ Kennedylaan 2	Verwijderd	Kerstbomenplek; geen animo voor deze plek
Stevensbloem 1	Verwijderd	Kerstbomenplek; geen animo voor deze plek
Molenwerf/ Lammermarkt 1	Verwijderd	Project Lammermarktgarage
Molenwerf/ Lammermarkt 2	Verwijderd	Project Lammermarktgarage
Kagerstraat/ Eijmerspoelstraat	Verwijderd	Verwijderd voor een bouwontwikkeling
Ketelmeerlaan/ Buizerdhorst	Verwijderd	Kerstbomenplek; geen animo voor deze plek
Garenmarkt	Verwijderd	Project Garenmarktgarage
Diamantplein	Verwijderd	Oliebollenplek; geen animo voor deze plek
Lage Rijndijk/ hoek Schrijversbrug	Verwijderd	Kerstbomenplek; geen animo voor deze plek
Opaalstraat	Verwijderd	Kerstbomenplek; geen animo voor deze plek
Nieuwe Beestenmarkt/ Lammermarkt	Verwijderd	Project Lammermarktgarage
Turfmarkt	Verwijderd	Door wijzigingen in de openbare ruimte kan deze plek niet meer worden gebruikt

Tijdelijke standplaatsen

Locatie	Actie	Toelichting
Lange Mare/ Haarlemmerstraat	Verwijderd	Project herinrichting Haarlemmerstraat
Lange Mare/ Haarlemmerstraat	Verwijderd	Project herinrichting Haarlemmerstraat
Aalmarkt	Verwijderd	Aalmarktproject
Aalmarkt	Verwijderd	Aalmarktproject
Molenwerf	Verwijderd	Project Lammermarktgarage

Toegevoegde locaties

Haarlemmerstraat kruising Lange Mare

Locatie voor politieke partijen, het verenigingsleven en voor de 3 October Vereniging. Door het verdwijnen van de plekken aan de Haarlemmerstraat en de Aalmarkt is er behoefte aan een plek waar in verkiezingstijd ruimte is voor politieke partijen om aandacht te vestigen op hun standpunten. Deze locatie op de Haarlemmerstraat, naast nummer 129 is hiervoor een gunstige locatie als het gaat om loopstromen van het publiek. Er komt veel publiek langs maar het is ter plaatse ook ruim genoeg dat de aanwezigheid van de standplaats niet zorgt voor opstoppingen. Naast de activiteiten in verkiezingstijd kan deze plek ook worden gebruikt voor andere meer ideële gebruikers en voor de voor Leiden belangrijke 3 October Vereniging. Het is expliciet niet de bedoeling dat vanaf deze standplaats wervingsacties voor goede doelen en dergelijke worden gedaan. Op deze locatie kan enkel een open kraam worden gewerkt, een verkoopwagen of anderszins gesloten wagen of object is op deze locatie niet toegestaan in verband met het zicht op de etalage van het naastgelegen winkelpand.

Bevrijdingsplein

Twee standplaatsen op het Bevrijdingsplein gesitueerd tussen de kiosk op het plein en de gevel van de Albert Heijn XL. Deze standplaatsen zijn bedoeld voor verscheidenheid aan producten in aanvulling op het bestaande winkelaanbod. Bij het toekennen van vergunningen voor deze standplaatsen zijn de overwegingen aangaande het beschermen van het voorzieningenniveau in de omgeving onverkort van kracht. De standplaatsen zijn alleen beschikbaar op donderdag tot en met zondag om vermenging met de warenmarkt op dinsdag te voorkomen. Ten tijde van een braderie of ander evenement op of in de directe omgeving van het plein kan de standplaats niet worden ingenomen.

Herbruikbare drinkbekers

Vanaf 2020 is het gebruik van Herbruikbare drinkbekers (ook wel eco-glazen of statiegeldglazen genoemd) voor het schenken van dranken (warm en koud) tijdens evenementen verplicht. Voor de verkoop vanaf reguliere standplaatsen tijdens de viering van stadsbrede evenementen is het gebruik van herbruikbare drinkbekers geborgd in de Beleidsregels herbruikbare drinkbekers. Daarom bevatten deze beleidsregels geen nadere bepalingen over dit onderwerp.

Hoofdstuk 3 Juridisch kader

Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Leiden 2020 (APV)

Het college van burgemeester en wethouders verleent een standplaatsvergunning op grond van artikel 5:18 van de APV. Op grond van het eerste lid van dit artikel is het verboden zonder vergunning van het college een standplaats in te nemen of te hebben. De locaties van de standplaatsen zijn bepaald in het standplaatsenplan. Buiten deze locaties kunnen geen vergunningen worden verleend. Wel kan het college bij besluit locaties toevoegen aan het standplaatsenplan, dit gebeurt op aanvraag en bij de beoordeling daarvan worden naast ruimtelijke relevante gronden ook de hieronder besproken weigeringsgronden betrokken.

Weigeringsgronden op basis van de APV

De APV geeft de algemene en specifieke weigeringsgronden voor vergunningen die worden verleend voor alle typen standplaatsen. Deze weigeringsgronden vormen de criteria voor het bepalen van de locaties waarvoor een standplaatsvergunning kan worden verleend. In dit beleidskader worden deze weigeringsgronden, voor zover deze niet evident zijn, nader uitgewerkt.

Artikel 1:8 Weigeringsgronden

1. De vergunning of ontheffing kan door het bevoegd gezag of het bevoegde bestuursorgaan worden geweigerd in het belang van:

- a. de openbare orde;*
- b. de openbare veiligheid;*
- c. de volksgezondheid;*
- d. de bescherming van het milieu.*

2. Een vergunning of ontheffing kan ook worden geweigerd als de aanvraag daarvoor minder dan 3 weken voor de beoogde datum van de beoogde activiteit is ingediend en daardoor een behoorlijke behandeling van de aanvraag niet mogelijk is.

Artikel 5:18 Standplaatsvergunning en weigeringsgronden

- 1. Het is verboden zonder vergunning van het college een standplaats in te nemen of te hebben.*
- 2. Het college weigert de vergunning wegens strijd met een geldend bestemmingsplan, beheersverordening, exploitatieplan of voorbereidingsbesluit.*
- 3. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 kan de vergunning worden geweigerd:*

a. indien de standplaats hetzij op zichzelf hetzij in verband met de omgeving niet voldoet aan redelijke eisen van welstand;

b. indien als gevolg van bijzondere omstandigheden in de gemeente of in een deel van de gemeente redelijkerwijs te verwachten is dat door het verlenen van de vergunning voor een standplaats voor het verkopen van goederen een redelijk verzorgingsniveau voor de consument ter plaatse in gevaar komt.

4. Op de vergunning als bedoeld in het tweede lid is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Nadere uitwerking weigeringsgronden

Deze weigeringsgronden zijn bedoeld voor het beperken of voorkomen van overlast en hinder voor bezoekers en gebruikers van de openbare ruimte, en ter bescherming van de belangen van omwonenden en omliggende bedrijven. In beginsel worden de weigeringsgronden gebruikt indien niet aan het voorgaande worden voldaan door middel van het stellen van voorschriften in de vergunning.

Openbare orde

De openbare orde kan in het geding zijn wanneer een standplaatshouder bijvoorbeeld producten verkoopt die aanstoot geven en/of producten op een aanstootgevende manier aanbiedt. Wanneer bij de aanvraag om een standplaatsvergunning het vermoeden bestaat dat het product of de ondernemer op enigerlei wijze de openbare orde zou kunnen verstoren kan gemotiveerd advies worden gevraagd aan de politie. De ondernemer kan desgewenst worden gevraagd een Verklaring Omtrent Gedrag te overleggen.

Ook indien een ondernemer in het verleden blijkt heeft gegeven van ofwel verstoring van de openbare orde, dan wel dat er bij de ondernemer andere redenen zijn om aan te nemen dat de openbare orde in het geding kan komen bij het verlenen aan deze ondernemer kan een vergunning worden geweigerd. Hierbij moet worden gedacht aan situaties waarbij van de ondernemer in de afgelopen 5 jaren een vergunning is ingetrokken om redenen van bijvoorbeeld het onjuist aanleveren van informatie, misleiding, wangedrag of bedrog.

Omwonenden van een standplaats kunnen overlast ondervinden door bijvoorbeeld een toename van het aantal verkeersbewegingen, lawaai, geur en het in beslag nemen van parkeerruimte. De gemeente kan daar rekening mee houden door standplaatsen te spreiden, rekening te houden met openingstijden en een bepaalde

afstand van de standplaats ten opzichte van woningen in acht te nemen. In het geval dat een standplaats overlast bezorgt en er klachten van omwonenden zijn wordt een oplossing gezocht en eventueel kan aan andere diensten zoals de politie, brandweer en de Omgevingsdienst een gemotiveerd advies gevraagd worden.

Openbare veiligheid

Met name de verkeersvrijheid- en/of –veiligheid kan in het geding zijn wanneer een standplaats op een voor het verkeer onoverzichtelijke locatie wordt ingenomen. Ook kan de verkeersaantrekkende werking onveilige situaties veroorzaken. Bij het innemen van een standplaats dient het verkeersaspect altijd te worden meegewogen. Naast een invloed op de verkeersveiligheid kan de aanwezigheid van een standplaats ook andere risico's met zich meenemen, met name door de aantrekkende werking van een standplaats. Dit kan zich uiten in een onredelijk toename van de parkeerdruk of andere effecten die die aantrekkende werking kunnen hebben.

Volksgezondheid

Ter bescherming van de volksgezondheid kan worden vastgelegd dat op bepaalde locaties geen standplaatsen kunnen worden ingenomen. Ook kunnen bepaalde voorschriften aan een standplaatsvergunning worden verbonden, zoals voorschriften met betrekking tot de afstand van een standplaats tot bebouwing.

Bescherming van het milieu

Milieueisen kunnen gesteld worden aan de verkoop van producten. Dit is met name het geval bij de verkoop van vis en frites/snacks. De eisen betreffen in hoofdzaak de gevolgen van het bakken (geuroverlast). Afhankelijk van de omstandigheden moeten er onder meer voorzieningen worden getroffen voor de vetafscheiding van het afvalwater en voor het voorkomen van geuroverlast. Dit wordt van geval tot geval geoordeeld afhankelijk van de situatie ter plaatse. Daarnaast betreft het hier met name het schoonhouden van de standplaats, eventueel het plaatsen van afvalbakken en het opruimen van afval in een straal van een aantal (minimaal 5) meter.

Zwerfafval

Vanaf tijdelijke standplaatsen, met name bij het station, worden met regelmaat uitdeelacties georganiseerd door met name frisdrank en snoepabrikanten. Deze uitdeel acties veroorzaken een grote hoeveelheid afval bestaande uit zaken als blikjes, plastic bekertjes en ander verpakkingsmateriaal. Hoewel er bij de uitdeellootatie over het algemeen door de uitdeler wel voor afvalbakken wordt gezorgd zorgen dergelijke acties wel voor zwerfvuil. Dit komt omdat mensen de uitgedeelde producten

meenemen en onderweg consumeren. De kans dat het afval dan op straat beland, is groot. Derhalve zullen vergunningen voor dergelijke uitdeelacties niet meer worden verleend.

In strijd met een bestemmingsplan

Wanneer in een bestemmingsplan voorschriften zijn opgenomen ten aanzien van standplaatsen kan dat een op zich zelf staande weigeringsgrond zijn. Bij de aanvraag voor een standplaats wordt beoordeeld of het bestemmingsplan ter plaatse zich daartegen verzet.

Welstand

Wanneer een standplaats het uiterlijk aanzien van de omgeving of het straatbeeld zodanig verstoort dat daardoor het karakter van de omgeving wordt aangetast, kan de gemeente een standplaats weigeren. Voor karakteristieke of monumentale locaties kan bepaald worden dat daar geen of onder bepaalde voorwaarden standplaatsen mogen worden ingenomen ter bescherming van het aanzien.

Verzorgingsniveau

De gemeente houdt zich niet bezig met concurrentieverhoudingen. In het toedelen van standplaatsen mag ze wel streven naar een gevarieerd aanbod wanneer er meerdere standplaatsen in de directe omgeving van elkaar worden ingenomen. In het belang van het waarborgen van een redelijke verzorgingsniveau voor de consument kan een vergunning tot het innemen van een standplaats worden geweigerd indien de gemeente zich er op grond van een distributieplanologisch onderzoek toe heeft verplicht, dat de winkeliers in een nieuw opgezet winkelcentrum gedurende een bepaalde periode, waarin de aanloopkosten nog hoog zijn, gevrijwaard zullen worden van concurrentie, in het belang van het opzetten van een voldoende voorzieningenniveau voor de consument.

Indien blijkt dat binnen een verzorgingsgebied in een bepaalde branche nog slechts één winkel is gevestigd die door de concurrentie van een standplaatshouder ten onder dreigt te gaan, kan het verzorgingsniveau ter plaatse in gedrang komen. De winkelier kan dan bezwaar aantekenen tegen het verlenen van de vergunning maar zal wel aan de hand van een bedrijfseconomisch onderzoek moeten kunnen aantonen dat de levensvatbaarheid van zijn bedrijf door de standplaats wordt bedreigd.

Tevens wordt om redenen van een gezond winkelbestand en een goed verzorgingsniveau niet toegestaan dat vanaf een tijdelijke standplaats goederen, producten of diensten ter verkoop worden aangeboden. Het college kan hier enkel gemotiveerd van afwijken indien de tijdelijke standplaats zich bevindt in de directe nabijheid van een evenement en het innemen van de standplaats een bijdrage levert aan het evenement in kwestie.

Intrekkings- en wijzigingsgronden

De APV geeft de algemene en specifieke intrekkings- en wijzigingsgronden voor vergunningen die worden verleend voor alle typen standplaatsen. Deze intrekkings- en wijzigingsgronden vormen de criteria voor het beantwoorden van de vraag of een standplaatsvergunning in stand kan blijven bij veranderende omstandigheden of bij andere bijzondere omstandigheden. In dit beleidskader worden deze weigeringsgronden, voor zover deze niet evident zijn, nader uitgewerkt.

Artikel 1:6 Intrekking of wijziging van vergunning of ontheffing

De vergunning of ontheffing kan worden ingetrokken of gewijzigd:

- a) indien ter verkrijging daarvan onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt;
- b) indien op grond van een verandering van de omstandigheden of inzichten opgetreden na het verlenen van de ontheffing of vergunning, intrekking of wijziging noodzakelijk is vanwege het belang of de belangen ter bescherming waarvan de vergunning of ontheffing is vereist;
- c) indien de aan de vergunning of ontheffing verbonden voorschriften en beperkingen niet zijn of worden nagekomen;
- d) indien van de vergunning of ontheffing geen gebruik wordt gemaakt binnen of gedurende een daarin gestelde termijn dan wel, bij het ontbreken van een gestelde termijn, binnen een redelijke termijn; of
- e) indien de houder dit verzoekt.

Nadere uitwerking intrekkings- en wijzigingsgronden

Eigen initiatief en overlijden ondernemer

De vergunning voor een standplaats is niet overdraagbaar. Daarom zal het college de vergunning indien de ondernemer dit zelf verzoekt intrekken. Als de ondernemer is komen te overlijden dan zal het college de standplaatsvergunning intrekken. Er kan geen sprake zijn van rechtsopvolging door de erven van de ondernemer.

Onjuiste of onvolledige gegevens of veranderende omstandigheden

Indien de omstandigheden dusdanig zijn gewijzigd dat de vergunning op een van de gronden, zoals genoemd onder de weigeringsgronden, zou worden geweigerd dan wordt de vergunning ingetrokken. Ook indien als gevolg van infrastructurale-, herinrichtings- of reconstructiewerkzaamheden aan de openbare weg of de openbare ruimte geen gebruik meer kan worden gemaakt van de vergunning kan deze worden ingetrokken of gewijzigd. Van veranderde omstandigheden kan verder sprake zijn wanneer een vergunninghouder niet meer voldoet aan de in artikel 4 van deze beleidsregel genoemde vereisten of wanneer de vergunninghouder uit eigen beweging drie aaneengesloten maanden of langer geen gebruik maakt van de standplaats, zulks zonder expliciete toestemming van het college.

Als blijkt dat de vergunninghouder bewust onjuiste of onvolledige gegevens heeft aangeleverd kan de vergunning worden ingetrokken. Dit is in ieder geval zo wanneer blijkt dat de vergunning indien de juiste gegevens waren aangeleverd zou zijn geweigerd.

Ook de constatering dat de vergunninghouder, degene die hem vervangt of een persoon die hem bijstaat zich op of bij de standplaats schuldig heeft gemaakt aan wangedrag of bedrog kan een reden zijn voor het intrekken van de vergunning.

Overige regelgeving

Op het drijven van straathandel zijn ook andere regels dan de regels van de APV van toepassing. Deze regels stellen vanuit andere motieven eisen aan de straathandel. Een straathandelaar moet dan ook niet alleen over een standplaatsvergunning, afgegeven door het college beschikken, maar moet, indien nodig, ook aan andere wettelijke vereisten voldoen. Het college ziet toe op een aantal maar niet alle onderstaande en voorts nog geldende wet en regelgeving. Naast toezichthouders van de gemeente kan de ondernemer dus ook nog met andere toezichthouders te maken krijgen.

Winkeltijdenwet

De winkeltijdenwet regelt een aantal zaken met betrekking tot de openingstijden van winkels en het leveren van goederen aan particulieren. De bepalingen uit de Winkeltijdenwet gelden ook voor de verkoop van goederen vanaf een standplaats. Het toezicht op de naleving van de bepalingen van de Winkeltijdenwet geschiedt onder meer door de politie en toezichthouders van de gemeente.

Warenwet

Op het drijven van handel in waren zoals bedoeld in artikel 1 van de Warenwet (eetwaren, waaronder tevens worden begrepen kauwpreparaten, andere dan van tabak, en drinkwaren, alsmede andere roerende zaken) zijn de bepalingen uit de Warenwet van toepassing. De Warenwet stelt regels met betrekking tot de goede hoedanigheid en aanduiding van waren. Daarnaast stelt de Warenwet regels met betrekking tot de hygiëne en degelijkheid van producten. Met betrekking tot het toezicht op de naleving van de bepalingen van de Warenwet is een afzonderlijk regime van toepassing. De voorschriften die uit de Warenwet voortvloeien gelden naast de voorschriften die door het college gesteld kunnen worden op basis van een standplaatsvergunning.

Wet Milieubeheer

Vooraf aan mobiele verkooppunten van vis en frites/snacks worden milieueisen gesteld. Deze eisen betreffen in hoofdzaak de gevolgen van het bakken (geuroverlast). Afhankelijk van de omstandigheden moeten er onder meer voorzieningen worden getroffen voor de vetafscheiding van het afvalwater en voor het voorkomen van geuroverlast. Dit wordt van geval tot geval geoordeeld afhankelijk van de situatie ter plaatse. Als de wijze van exploitatie van het verkooppunt daarvoor aanleiding geeft, zal op grond van de milieuwetgeving een vetafscheider moeten worden geïnstalleerd.

Soms kunnen de milieueisen ook consequenties hebben voor de plaats van de verkoopwagen. Zo kan bij het voorkomen van geuroverlast en bij de vraag of een ontgeuringsinstallatie (koolstoffilter) moet worden aangebracht, de afstand tot de bebouwing in de omgeving een rol spelen, maar ook andere factoren zoals de meest voorkomende windrichting. In de standplaatsvergunning worden voorschriften opgenomen omtrent het schoonhouden van de standplaats, eventueel het plaatsen van afvalbakken en het opruimen van afval in een straal van een aantal (minimaal 5) meter. Als het verkooppunt binnen de werking valt van de AMvB Horeca (verkoop van rechtstreeks voor consumptie geschikte artikelen), is de standplaatshouder wettelijk verantwoordelijk voor de vervuiling in een straal van 25 meter. Ook de standplaatsen die niet onder deze regeling vallen (bijvoorbeeld bloemen) zullen als voorwaarde opgenomen in de vergunning meekrijgen, dat zij deze straal van 25 meter in acht moeten nemen. Daarnaast dient men te voldoen aan de eisen genoemd in het Besluit Horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen.

Grondwet

Artikel 7 van de Grondwet (vrijheid van meningsuiting) brengt met zich, dat voor het aanbieden van gedrukte stukken geen vergunning kan worden geëist. Als dit echter gebeurt vanaf een standplaats, is voor het innemen van de standplaats wel een vergunning vereist.

Leges en belasting

Voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor het verkrijgen van een standplaatsvergunning zijn kosten verbonden. De tarieven voor het in behandeling nemen van de aanvraag staan in de Legesverordening. Daarnaast heft de gemeente precario voor het gebruik van de grond. Dit gebeurt middels de Verordening markt- en staangeld.

Schaarse vergunningen

Wanneer het aantal beschikbare vergunningen wordt beperkt in aantal is er sprake van schaarse vergunningen. Standplaatsvergunningen zijn aan te merken als schaarse vergunningen. De Europese Dienstenrichtlijn, de Dienstenwet, nationale rechtsregels en jurisprudentie geven aan dat er in dat geval sprake moet zijn van een transparant en toegankelijk systeem waardoor nieuwkomers toegang hebben tot de markt. Leiden treft met deze beleidsregel een aantal maatregelen om die transparantie en toegankelijkheid te garanderen:

1. Wachtlijst

Voor gegadigden die in aanmerking willen komen voor een bestaande, reeds vergunde plek wordt een wachtlijst gehanteerd. Dit is een voorzetting van de reeds bestaande situatie. Hierbij zien we dat de ingeschreven op de wachtlijst voor het overgrote deel ondernemers zijn die al elders een standplaats hebben en die op deze wijze een meer gewilde standplaats hopen te bemachtigen. Indien een locatie vrij komt zal deze worden aangeboden aan de ingeschreven op de wachtlijst op volgorde van inschrijving.

2. Geen overschrijving mogelijk

Een vergunning voor een standplaats is niet overdraagbaar. Het direct overdraagbaar zijn van een dergelijke vergunning druist in tegen het principe van een toegankelijke markt. Daarnaast zorgt dit ervoor dat een ondernemer niet de standplaats met zijn onderneming mee kan verkopen en daarmee een recht op het gebruik van publieke gronden te gelde maakt.

3. Tijdelijke vergunning

Een vergunning voor een vaste standplaats wordt met inwerkingtreding van deze beleidsregel verleend voor de duur van 10 jaar. Hiermee is helder hoelang een bepaalde locatie vergund is en blijft en is zicht op wanneer de mogelijkheid bestaat om mogelijk in aanmerking te kunnen komen voor deze locatie.

De termijn van 10 jaar is gekozen om de volgende redenen:

- 10 jaar is nodig om investeringen in een verkoopvoorziening/kraam te kunnen doen. Een investering in een nieuwe viskraam, gebakkraam of snackkar is kostbaar. Met een kortere vergunningsduur in combinatie met mededinging, wordt investeren lastig. Zeker nu het voor ondernemers lastiger is geworden om financiering te krijgen door aangescherpte regels van banken.
- Indien de bereidheid en mogelijkheid tot investeringen in standplaatsen wordt beperkt, heeft dit zijn weerslag op de kwaliteit van de openbare ruimte. Het college vindt een kwalitatieve uitstraling van de stad belangrijk en wil daar met haar beleid op aansluiten.
- Standplaatsen hebben een belangrijke functie als ontmoetingsplek. De standplaatshouders bouwen in de loop der jaren een klantenkring op van veelal mensen uit de 'eigen' wijk. Continuïteit van deze sociale functie is van belang.
- De termijn van 10 jaar geeft nog steeds voldoende ruimte en gelegenheid voor nieuwe ondernemers om mee te dingen om een standplaats te bemachtigen.

Voor tijdelijke (dag)standplaatsen en seizoenstandplaatsen is het niet noodzakelijk om een systeem voor een schaarse vergunning op te nemen. Voor de incidentele standplaatsen geldt dat ze sowieso een vergunning voor bepaalde tijd krijgen, namelijk voor de aangevraagde periode. Dit is over het algemeen 1 dag(deel), maar kan in voorkomende gevallen oplopen tot hooguit maand. Seizoensplaatsen, zoals voor kerstbomen en oliebollen, worden jaarlijks opengesteld. Deze vergunningen moeten jaarlijks opnieuw worden aangevraagd.

Wet dieren

Het college vindt de verkoop van levende dieren, groot en klein, niet passen vanaf een standplaats in de openbare ruimte. In de Wet dieren is het welzijn van dieren, evenals het gebruik van dieren voor vermaak, en regels rondom de verkoop van dieren geregeld. Het college heeft dan ook geen bevoegdheid om hierop aanvullende regelgeving te maken. Ook niet als het gaat om regels voor de verkoop van dieren die niet expliciet in de wet zijn opgenomen zoals bijvoorbeeld levende kreeften. Wel passen we een sterk en actief ontmoedigingsbeleid voor de verkoop

van levende dieren vanaf een standplaats toe. Dit betekent dat indien een aanvraag voor het innemen van een standplaats met een beoogde verkoop van levende dieren binnenkomt, we in gesprek gaan met de aanvrager van een vergunning.

Standplaatsen op particulier terrein

Een standplaats kan worden aangevraagd op gemeentegrond of op particuliere grond met openbare bestemming. Als een standplaats op particuliere grond wordt ingenomen, moet de standplaatshouder zelf afspraken maken met de grondeigenaar over huur en gebruik van de grond. Afspraken over de hoogte van de vergoeding die in dat geval verschuldigd is, gaan buiten de gemeente om. Bij aanvragen op particuliere grond zal gekeken worden naar het aantal plekken dat kan worden ingenomen op particuliere grond. De aanvraag voor een standplaats op particuliere grond wordt gedaan door diegene die een standplaats wil innemen. Bij het indienen van de aanvraag moet een schriftelijke toestemming c.q. een privaatrechtelijke overeenkomst tussen de eigenaar en de aanvrager van de standplaatsvergunning worden overlegd.